





Καλώς βρεθήκαμε!

Ενημέρωση για την φυσιολογική
ανάπτυξη λόγου

Άννα Χούρλια
Λογοθεραπεύτρια, MSc, NDT




Θέματα που θα συζητηθούν:

- Φυσιολογική ανάπτυξη λόγου
 - Ο ρόλος των γονέων στην ανάπτυξη λόγου
 - Η επιστημονική ομάδα
 - Δημόσιοι φορείς που απευθυνόμαστε για μία επιστημονική γνώμη
 - Συζήτηση - ερωτήσεις
- 
- 






Ηλικιακά ορόσημα



Τι είναι, γιατί είναι σημαντικά
και που βοηθούν

- Ηλικιακά ορόσημα είναι ένα σύνολο δεξιοτήτων και συγκεκριμένων συμπεριφορών που μπορούν να εντοπιστούν στα μωρά και τα μικρά παιδιά καθώς μεγαλώνουν
 - Η γνώση αυτών βοηθά στην εξοικείωση τι να περιμένουμε καθώς το παιδί μεγαλώνει και αναπτύσσεται
 - Να αναγνωρίζουμε δεξιότητες των παιδιών και τότε να απευθυνόμαστε για επαγγελματική βοήθεια
- 










Επικοινωνιακά ορόσημα

0-3 μηνών

- Ανταποκρίνονται στον ήχο
- Ηρεμούν ή γελούν όταν τους μιλάμε
- Ανταποκρίνονται στην ομιλία του γονιού παράγοντας και εκείνα ήχους, συνήθως φωνήεντα, όπως και στο χαμόγελο
 - (ααααα, οοοοοο, μμμμμ)
- Αναγνωρίζουν τα πρόσωπα των γονέων, των αδερφών και άλλων φροντιστών και μερικά καθημερινά αντικείμενα
- Γυρνούν ή κοιτούν αυτόν που μιλάει
- Προσφέρουμε πιπίλα μόνο αν χρειαστεί και αφού έχει εδραιωθεί η πρόσληψη γάλακτος εκεί περίπου μετά την 3^η εβδομάδα ζωής

Προγλωσσικές δεξιότητες

- Βλεμματική επαφή
- Μίμηση
- Εναλλαγή σειράς
- Ανταπόκριση
- Χρήση νοημάτων και χειρονομιών με σκοπό την επικοινωνία
- Κοινή και μοιρασμένη προσοχή
- Κατανόηση
- Ήχοι με επικοινωνιακό σκοπό



Επικοινωνιακά ορόσημα 4 - 6 μηνών

- Γαργαλιούνται και γελούν
- Ανταποκρίνονται στις εκφράσεις του προσώπου
- Κοιτούν αντικείμενα με ενδιαφέρον και τα ακολουθούν με τα μάτια τους
- Ανταποκρίνονται σε παιχνίδια που κάνουν θόρυβο, όπως κουδουνάκια ή παιχνίδια μουσικής
- Παράγουν φωνούλες κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού ή έχοντας κάτι στο στόμα τους (χέρι ή παιχνίδι)
- Παράγουν ήχους φωνηέντων που συνδυάζεται με σύμφωνο
 - Π.χ.ααααμμμ, ααααγκ, αααγκου, νταααα

Επικοινωνιακά ορόσημα








7 – 9 μηνών

- Γυρίζουν στο όνομα τους
- Καταλαβαίνουν το όχι και σταματούν στιγμιαία
- Βαβίζουν σειρές ήχων
 - Π.χ.μαμαμαμα, απαπαπαπα, μπαμπαμπαμπα
- Ψάχνουν αγαπημένα πρόσωπα όταν είναι αναστατωμένα
- Σηκώνουν τα χέρια για να τα πάρουμε αγκαλιά
- Αναγνωρίζουν ονόματα από μερικούς ανθρώπους και αντικείμενα
- Σπρώχνουν αντικείμενα που δεν θέλουν

Επικοινωνιακά ορόσημα

10 – 12 μηνών

- Προσεγγίζουν αντικείμενα
- Δείχνουν με νόημα, χαιρετούν, ζητούν ή δίνουν αντικείμενα
- Μιμούνται και αναπτύσσουν χειρονομίες για κοινωνικές συνδιαλλαγές και παιχνίδι
 - Π.χ.δίνουν φιλιά, παίζουν «κουκου – τσα»
- Μιμούνται ήχους της ομιλίας
- Χορεύουν
- Ανταποκρίνονται σε απλές φράσεις
 - Π.χ.«κάνε γεια», «έλα στη μαμά»
- Λένε μία με τέσσερις λέξεις
 - Π.χ.μαμά, μπαμπά, γεια, έλα









Πώς μπορώ να βοηθήσω την ομιλία στις ηλικίες 0 – 12;

- Εξετάζουμε την ακοή του παιδιού
- Κοιτάζουμε τα παιδιά όταν κάνουν ήχους – μιμούμαστε αυτούς τους ήχους
- Γελάμε όταν γελούν
- Τους μαθαίνουμε να κλείνουν τα μάτια, να χειροκροτούν, να στέλνουν φιλιά, να κάνουν γεια
- Μιλούμε για κάθε τι που κάνουμε
 - Π.χ.«Τώρα θα φάμε», «Κοιμήθηκες καλά»
- Τους μαθαίνουμε ήχους ζώων, τραγουδούμε, διαβάζουμε παραμύθια, μιλούμε όπως σε έναν ενήλικα, χωρίς υποκοριστικά
- Έχει έρθει η ώρα για διακοπή του μπιμπερό και αρχίζει να δρομολογείται και η διακοπή της πιπίλας

Επικοινωνιακά ορόσημα








13 – 24 μηνών

- Κοιτούν όταν ρωτάμε
 - «Πού είναι το φως;»
- Ακολουθούν οδηγίες
 - «Δείξε μου τη μύτη σου»
- Απαντούν αρνητικά και καταφατικά κουνώντας το κεφάλι
- Καταλαβαίνουν και λένε λέξεις αντικειμένων και ρημάτων
- Μιμούνται εκφράσεις χαράς, χειροκροτούν, βγάζουν γλώσσα, κάνουν «κόλλα πέντε»
- Γνωρίζουν 50 λέξεις, μιλούν με δικές τους λέξεις αλλά γίνονται κατανοητά
- Χρησιμοποιούν λέξεις όπως: «εγώ, εμένα, εσύ, εσένα, δικό μου»










Πώς μπορώ να βοηθήσω την ομιλία στις ηλικίες 13 – 24;

- Αναπαράγω ήχους από το περιβάλλον
 - «Το ρολόι τικ -τακ», «το αεροπλάνο βββββ»
- Περιγράφουμε αυτά που κάνουμε
- Όταν μιλούν μονολεκτικά εμείς λέμε ολόκληρη πρόταση
- Παίζουμε παιχνίδι που δείχνουμε τα μέλη του σώματος
- Δίνουμε διπλές και τριπλές οδηγίες










Επικοινωνιακά ορόσημα 2 – 3 ετών

- Χρησιμοποιούν προτάσεις με ρήμα και αντικείμενο
- Τραβούν την προσοχή μας λέγοντας «κοίτα με»
- Λένε το όνομά τους όταν τους ρωτούν
- Χρησιμοποιούν πληθυντικό αριθμό
- Χρησιμοποιούν ενεστώτα
- Έχουν επιχειρήματα
- Ρωτάνε «γιατί;», «πώς», «πότε»
- Παράγουν αρκετά σύμφωνα στις λέξεις και σωστά όλα τα φωνήεντα
- Η ομιλία γίνεται κατανοητή από τρίτο πρόσωπο










Πώς μπορώ να βοηθήσω την ομιλία στις ηλικίες 2 - 3;

- Χρησιμοποιώ μικρές προτάσεις και μιλώ καθαρά
- Προσθέτω κι άλλες λέξεις για να ολοκληρώσω τις προτάσεις που κάνουν
- Όταν δεν καταλαβαίνω τι λένε, ζητώ να επαναλάβουν
- Διαβάζουμε βιβλία και τους μαθαίνουμε νέες λέξεις
- Εξασκούμεστε στην αρίθμηση
- Τραγουδούμε μαζί τους










Επικοινωνιακά ορόσημα 3 - 4 ετών

- Μαθαίνουν το συγκριτικό και τον υπερθετικό βαθμό
- Διηγούνται μια ιστορία που τους διαβάσαμε
- Χρησιμοποιούν άρθρα
- Προσποιούνται ότι διαβάζουν
- Αρχίζουν να αναγνωρίζουν γραπτές λέξεις που είναι οικείες
- Μπορούν να γράψουν κάποια γράμματα
- Ηομιλία είναι κατανοητή σε όλους
- Μπορούν να παράγουν συμπλέγματα συμφώνων



Πώς μπορώ να βοηθήσω την ομιλία στις ηλικίες 3 - 4;








- Μαθαίνω στα παιδιά κατηγορίες πραγμάτων
 - Φρούτα, λαχανικά, χρώματα, φαγητά, μέσα μεταφοράς
- Ρωτάω πως περνούν στο σχολείο



Επικοινωνιακά ορόσημα

4 – 5 ετών

- Κάνουν ολοκληρωμένες προτάσεις με σωστή δομή
- Χρησιμοποιούν ενικό και πληθυντικό αριθμό σε ρήματα, όπως τον αόριστο και τον μέλλοντα χρόνο
- Ακολουθούν οδηγίες και παίζουν παιχνίδια
- Γράφουν κάποια γράμματα, αντιγράφουν το όνομά τους από τα αριστερά προς τα δεξιά
- Η ομιλία είναι πλέον κατανοητή με σωστή παραγωγή όλων των συμφώνων και των φωνηέντων




Πώς μπορώ να βοηθήσω την ομιλία στις ηλικίες 4-5;








- Λέω ιστορίες με αρχή, μέση και τέλος
- Εμπλουτίζω τις κατηγορίες ουσιαστικών, επιθέτων και ρημάτων
- Μαθαίνω στο παιδί να ζητά βοήθεια όταν δεν καταλαβαίνει κάτι, μία λέξη ή μία ολόκληρη πρόταση
- Ενισχύω το παιχνίδι ρόλων
- Περιορίζω τη χρήση οθονών, παίζω επιτραπέζια
- Ζητώ βοήθεια από τα παιδιά για τις καθημερινές δουλειές



Επικοινωνιακά ορόσημα






5 – 6 ετών

- Χρησιμοποιούν σύνθετες προτάσεις
 - Απαντούν με σαφήνεια σε ερωτήσεις, μεταφέρουν πληροφορίες για εκείνους και για τις οικογένειες τους
 - Μεταφέρουν στο σπίτι ακατάλληλες λέξεις και ας μην ξέρουν τι σημαίνουν
 - Ζητούν πληροφορίες για κάτι που τους ενδιαφέρει
 - Λένε αστεία, ανέκδοτα, αινίγματα
- 





Πώς μπορώ να βοηθήσω την ομιλία στις ηλικίες 5-6;


- Αφήνουμε τα παιδιά να ολοκληρώνουν τις προτάσεις τους χωρίς να διακόπτουμε
- Δημιουργούμε τις προϋποθέσεις για να αναπτύξουν την πρωτοβουλία για την επικοινωνία
- Ακούμε και ανταποκρινόμαστε όταν μας μιλά το παιδί κι έτσι βοηθούμε να μάθουν να ακούν
- Χρησιμοποιούμε κανονική ομιλία, μεγάλες προτάσεις με σωστή δομή και πλούσιο λεξιλόγιο
- Λέμε ιστορίες, διαβάζουμε παραμύθια για να απαντήσουν τι έγινε στην ιστορία
- Δεν διακόπτουμε για να διορθώσουμε τη λάθος ομιλία των παιδιών, παρά μόνο λέμε σωστά εμείς αυτό που εκείνα είπαν
- Βάζουμε όρια στη χρήση οθονών. Αντί γι αυτό μιλάμε ή παίζουμε
- Ζητούμε νωρίς βοήθεια αν ανησυχούμε για να προλάβουμε δυσκολίες συμπεριφοράς, μάθησης και κοινωνικών σχέσεων



Πληροφορίες στο διαδίκτυο & σεμινάρια





Που προτείνουμε να
παρακολουθήσετε

- Play2talk
 - m-Learn
- 
- 






Γενικοί κανόνες για την προσφορά τροφής στα παιδιά





Απλοί τρόποι που βοηθούν τους γονείς να προσφέρουν πληθώρα τροφών στα παιδιά


- 
- 
- 
- Προσφέρουμε στα παιδιά πολλές φορές μια νέα τροφή για να έχουν ευκαιρίες να αποφασίσουν αν τους αρέσει
 - Προσφέρουμε διάφορες τροφές μαζί και δεν αποθαρρυνόμαστε αν δεν τις προτιμούν από την πρώτη φορά
 - Μαγειρεύουμε μαζί τους, μοιραζόμαστε νέες γεύσεις, μυρωδιές
 - Μία τροφή που προτιμούν την μαγειρεύουμε διαφορετικά ή την συνδιάζουμε με κάποια άλλη που θα θέλαμε να δοκιμάσουν
 - Προτρέπουμε τα παιδιά να δοκιμάζουν χωρίς πίεση
 - Βοηθούμε τα παιδιά να αναγνωρίζουν τα σημάδια πείνας αλλά και του κορεσμού
 - Αποφεύγουμε να τρώμε με παρακολούθηση σε κινητά, tablet, ανοιχτή τηλεόραση γιατί δημιουργεί παθητική σύνδεση με την λήψη τροφών
- 

Διεπιστημονική ομάδα



- 
- Επικεφαλής ιατρός
 - (παιδοψυχίατρος, παιδίατρος αναπτυξιολόγος, παιδονευρολόγος, παιδοδοντίατρος ορθοδοντικός, παιδογαστρεντερολόγος)
 - Λογοθεραπευτής
 - Εργοθεραπευτής
 - Φυσικοθεραπευτής
 - Ειδικός παιδαγωγός
 - Ψυχολόγος
 - Διατροφολόγος
 - Κοινωνικός λειτουργός
 - Γυμναστής
 - Φροντιστής
 - Νοσηλεύτης
- 
- 

Μέλη επιστημονικής ομάδας





Δημόσιοι φορείς που απευθυνόμαστε για επιστημονική αξιολόγηση

- Νοσοκομεία Π.Γ.Ν.Α. & Γ.Ν.Α. στα τμήματα:
 - ΩΡΑ
 - Οδοντιατρικό
 - Νευρολογικό
 - Κέντρο Ψυχικής Υγείας (Κ.Ψ.Υ.)
 - Κέντρο Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.)
- 
- 







Τι είναι θεραπευτική παρέμβαση;

- Είναι τα επιμέρους βήματα των στόχων, η δέσμευση στην εβδομαδιαία επαναληπτικότητα και η συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων με διαφορετικό ρόλο στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων που υπολείπονται τα παιδιά



Γιατί οι ειδικοί έχουν διαφορετική γνώμη για την θεραπευτική παρέμβαση;

- Οι ειδικοί έχουν διαφορετική γνώμη γιατί έχουν διαφορετική εκπαίδευση, εμπειρία, εξειδικευμένη γνώση
 - Χρησιμοποιούν διαφορετικά εργαλεία αξιολόγησης (σταθμισμένα, μη σταθμισμένα) και μπορεί να αξιολογούν τα παιδιά σε διαφορετική χρονική περίοδο
- 
- 

Ερωτήσεις;

*Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα για καλή υγεία, διατροφή,
υγιεινή, ποιοτική εκπαίδευση και προστασία από τη βία
και την εκμετάλλευση.*